

Kunskaps- sammanställning om PFAS

Ny rapport – från
Kemikalieinspektionen, Sverige

Katrin Holmström, NIRAS Sverige

MILJØRINGEN 2021-03-23

Bakgrund

PFAS har förorenat dricks- och grundvatten, mark, biota och människor exponeras

Kunskapssammanställning om PFAS

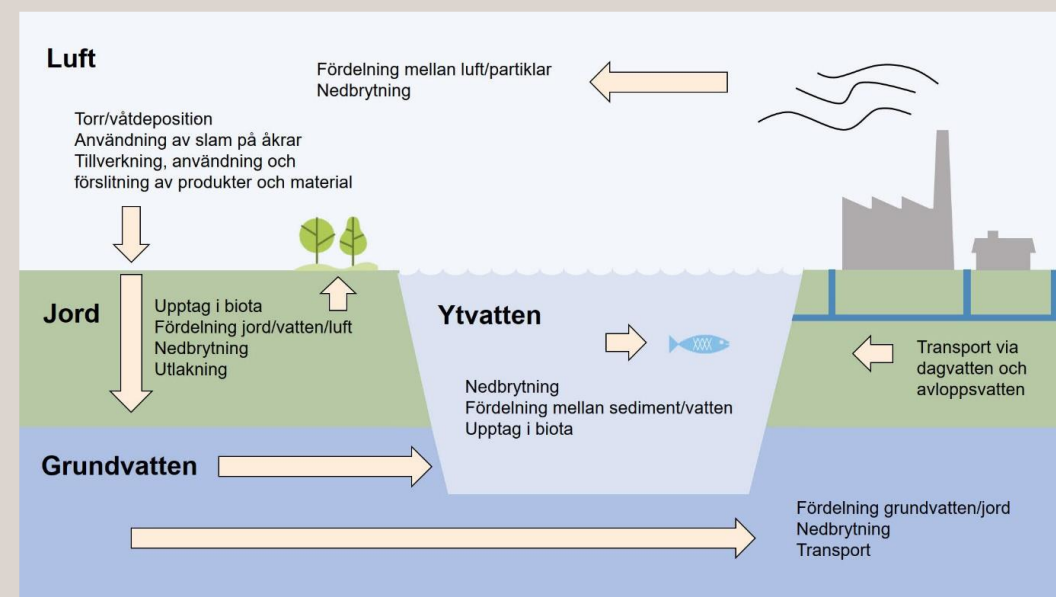
Bakgrund till rapporten

- Kemikalieinspektionen såg ett behov av en publikation med samlade kunskaper om PFAS
- Publikationen skulle vara:
 - En vägledning för de aktörer som arbetar med PFAS-frågan
 - Ett brett och lättbegripligt kunskapsunderlag
 - Kunna introducera PFAS-problematiken för personer som ännu inte har expertkunskaper
- **NIRAS** fick år 2020 i uppdrag att ta fram en sådan publikation

Varför behövs rapporten

Varför är det svårare att handlägga PFAS än andra organiska miljögifter?

- PFAS passar inte in i de mallar och modeller som tagits fram för andra organiska miljögifter
 - PFAS är mer vattenlösliga, och lakar ur jord, och sprids via vattenflöden
 - Bioackumulerar, men inte till fett
 - Kan spridas i kilometerlånga plymer
 - Mycket svåra att destruera och/eller hantera på deponi på grund av persistens och lakbarhet

Rapportens syfte och målgrupp

- Syfte
 - Att på ett kortfattat och lättillgängligt sätt sammanfatta befintlig kunskap om PFAS
 - Ska kunna användas som stöd både för tillsynsmyndighet och för verksamhetsutövare
- Målgrupp
 - I första hand miljöhandläggare på kommuner och länsstyrelser med viss naturvetenskaplig bakgrund
 - Även för handläggare och konsulter som arbetar med PFAS i andra sammanhang
 - Rapporten kommer att översättas till engelska

Publicerad januari 2021

- NIRAS fick i uppdrag att ta fram en publikation 2020
- Kan laddas ned från Kemikalieinspektionens hemsida <https://www.kemi.se/publikationer/pm/2021/kunskapssammanstallning-om-pfas>
- Informationen har hämtats främst från allmänna rapporter från svenska och internationella myndigheter, men även från vetenskapliga artiklar.
- Rapporten har granskats av experter från Kemikalieinspektionen, Livsmedelsverket, Naturvårdsverket och Miljöförvaltningsmyndigheten i Stockholm.

Innehåll

- **Introduktion till PFAS**
 - Terminologi, kemi, tekniska egenskaper
- **Nationella och internationella begränsningar och riktvärden**
- **Miljöeffekter av PFAS**
 - Persistens, mobilitet, bioackumulation, h
hälso- och miljöeffekter
- **Kemisk analys**
 - Analys av enskilda PFAS, bredspektrum-
analyser, provtagning

Innehåll

- **Källor och spridningsvägar till PFAS i miljön**
- **Förekomst i miljön och exponeringsvägar**
- **Källspårning**
 - Spridningsförutsättningar, fingerpringning, isomerer och prekursorer
- **Efterbehandling**
 - Mark och vatten
- **Svenska myndigheter och deras ansvarsområden**
- **Vidare läsning**

Framåt

- Förhoppning om att rapporten ska bli ett bra verktyg i arbetet med PFAS inom olika frågor
- Planeras att översättas till engelska
- Kan laddas ned från Kemikalieinspektionens hemsida

www.kemi.se

Tack för ordet,
till Kemikalieinspektionen
och till mina
medförfattare!

Katrin Holmström, Katrin.holmstrom@niras.se

Ulrika Iverfelt, Ulrika.Iverfelt@niras.se

Märta Ländell, marta.landell@niras.se

Eva Ringshagen, eva.ringshagen@niras.se

samt till mina kollegor i NIRAS Norge och
Danmark

[Jacqueline Falkenberg](#) och [Ida Johansen](#)